

אימון לתיווך והשפעתו על תהליך ההוראה של מורים בסביבת למידה מרחוק

אריה בן-חיים
ברוך אופיר

סוגיית המחקר

סביבות למידה מרחוק מצמצמות משתנים פדגוגיים חשובים

• Transactional Distance Theory (Moore,2003,2007)

(דיאלוג, מבנה תוכנית לימודים, אוטונומיה)

• אינטראקציה: מורה - תלמידים (משוב, שאלת שאלות, הטמעת חומרי למידה)

• אינטראקציה: תלמיד - תלמידים (אקלים חברתי)

• תלמיד אוטונומי

• תפקיד המורה: מנחה, מוביל שינוי, העצמה

(Offir, 2006,2007,2008).

מודל "מורה מתווך"

לימוד א-סינכרוני

הרצאות מוקלטות בווידיאו של מורה מומחה

מורה מתווך בכל כיתה

לימוד סינכרוני

מורה מומחה מרחוק

מורה מתווך בכל כיתה

תוכן

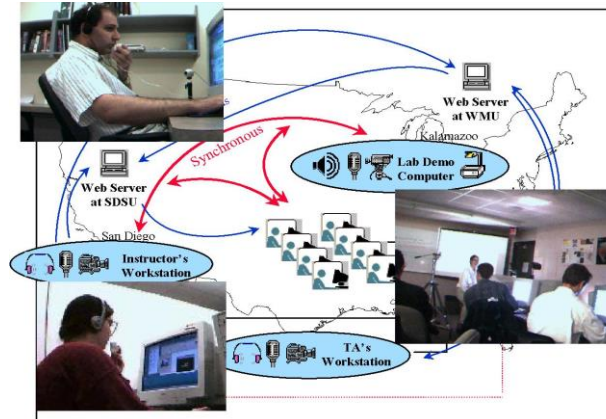

גישור

תיווך למיומנויות למידה וחשיבה

"הרצאות מוקלטות בווידיאו"

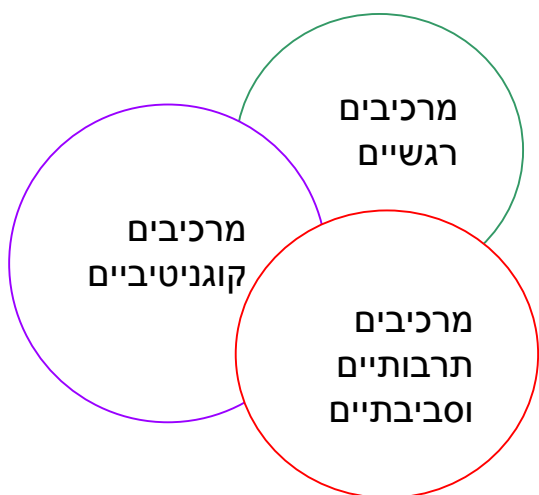

התיאוריה להתנסות בלמידה מתווכת

(Feuerstein et al., 1979)

MLE

• רכיבי תיווך (מערך של התנהגות הוראתית)

- מיקוד - כוונה והדדיות
- משמעות
- הרחבה
- תחושת מסוגלות
- ויסות התנהגות

(קליין, 1986)

תיור

הכשרה לתיווך

- מודל ה- MISC - התערבות
- מודעות לקיומם של רכיבי תיווך
- קידום איכות התגובות ההוראתיות והתקשורתיות
- עידוד ומתן תחושת יכולת
- ווידאו

(Klein, 2004)

הכשרה לתיווך

- 6 מפגשים שעתיים למפגש
- חמשת רכיבי התיווך
- תרגול מקרים ותגובות
- ניתוח צילומי ווידאו
- חוברת הדרכה

(Klein, 2004)

אוכלוסיית מחקר

- 12 מורים
- 116 תלמידים בגיל תיכון
- נצפו ב-24 שיעורים שהתקיימו ב-12 בתי-ספר

פרופיל תיווך

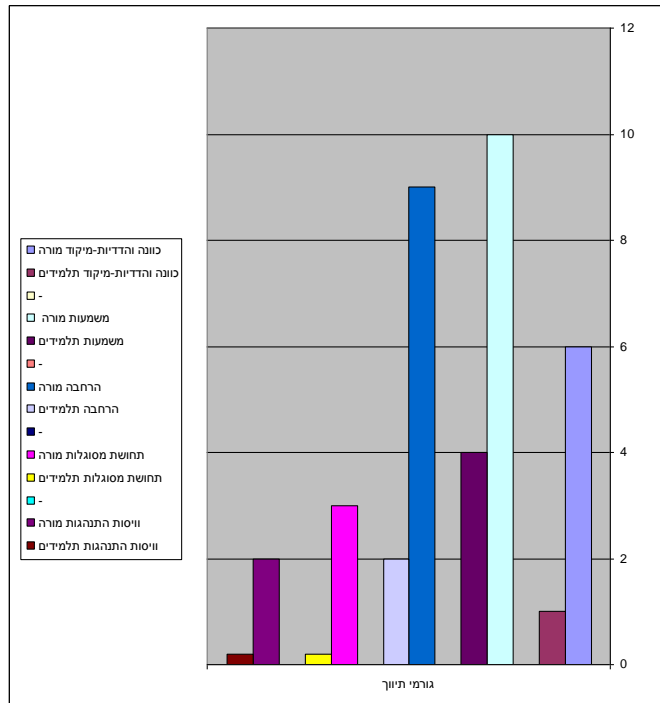

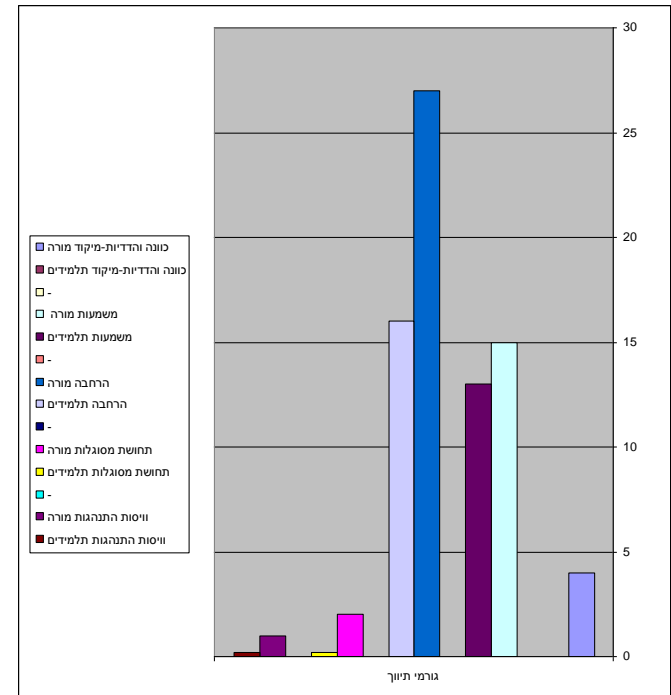
- ממוקד מורה/תלמיד
- קוגניטיבי/רגשי
- שליטה/אוטונומיה

שכיחות הופעת רכיבי התיווך באינטראקציה המתווכת

לאחר התערבות

לפני התערבות

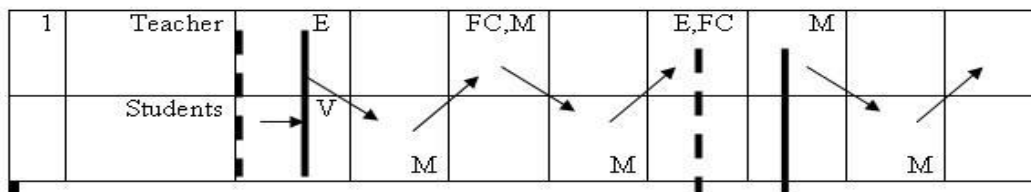

ימצאים: שינוי מובהק במיקוד-כוונה והדדיות, הרחבה, תחושת מסוגלות, וויסות (קליין, 1986)
התנהגות

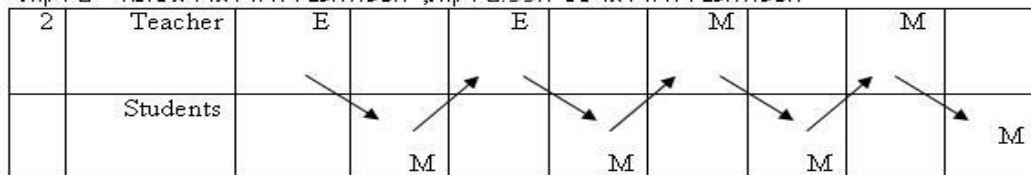
מעגלי התקשורת באינטראקציה המתווכת

Intentionality and reciprocity – Focusing - F
 Meaning- M
 Transcendence (expansion beyond)- E
 Feeling of Competence-FC
 Regulation of behavior-R
 Video-V
 Start Video | Stop Video

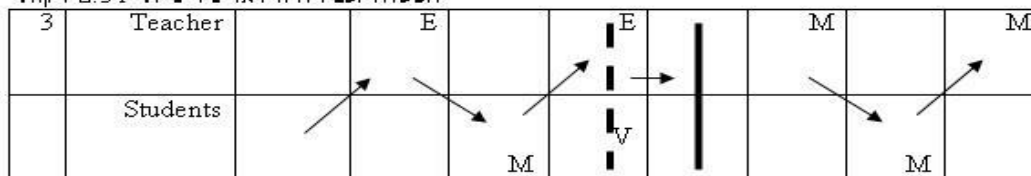
לפני/לאחר התערבות

הפעלה/עצירה ווידאו שניה 2.35 דקות, הפעלה/עצירה ווידאו ראשונה – 2 דקות

הפעלה/עצירה ווידאו שלישית – 2.51 דקות

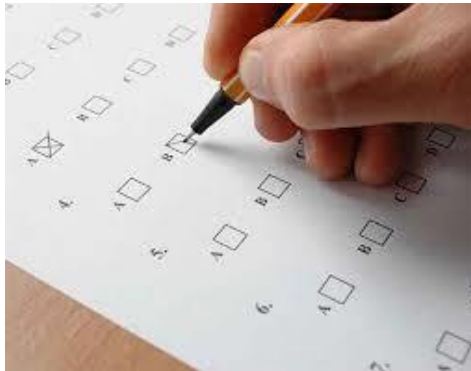
(קליין, 1986)

• ממצאים: שינוי מובהק באורך שרשראות התקשורת

הערכת תלמידים את ההוראה המתווכת

שאלון לפני/לאחר התערבות

Mediated Teaching Evaluation Questionnaire (MTEQ)

• שאלון עמדות - סולם ליקרט

• 5 רכיבי תיווך (מיקוד-כוונה והדדיות, משמעות, הרחבה, תחושת מסוגלות, וויסות התנהגות/למידה)

• 25 פריטים לכל רכיב תיווך 5 פריטים.

• ממצאים: שינוי מובהק במיקוד-כוונה והדדיות, משמעות, תחושת מסוגלות, וויסות התנהגות

קשר בין הערכת תלמידים הוראה מתווכת לבין שכיחות הופעת רכיבי תיווך

לוח 3

מתאמי פירסון בין הערכת התלמידים את ההוראה המתווכת לבין שכיחות הופעת רכיבי התיווך בקרב התלמידים אשר מוריהם קיבלו הדרכה להוראה מתווכת (N=116)

שכיחות הופעת רכיבי התיווך					הערכת תלמידים הוראה מתווכת
וויסות התנהגות	תחושת מסוגלות	הרחבה	משמעות	כוונה והדדיות	
.39**	.10	-.25*	.42**	.36** X	כוונה והדדיות
.28*	-.04	-.11	.26* X	.23*	משמעות
.30*	.02	-.19	.29*	.22	הרחבה
.35**	-.06	-.26*	.48**	.45**	תחושת מסוגלות
.32** X	.06	-.14	.29*	.26*	וויסות התנהגות

הערה: המתאמים המודגשים מבטאים קשר בין רכיבי תיווך מאותו עולם תוכן.

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

ממצאים:

מיקוד-כוונה והדדיות
משמעות

וויסות התנהגות

(Sameroff, 1995)

מסקנות עיקריות

- מורים שעברו הכשרה להוראה מתווכת, איכות האינטראקציה המתווכת שלהם עם התלמידים הייתה גבוהה יותר
- הערכת התלמידים את ההוראה המתווכת הייתה גבוהה יותר
- תלמידים הפנימו חלק מעקרונות התיווך
- השימוש בהרצאות מוקלטות בווידיאו שיפר את איכות האינטראקציה המתווכת בין המורים לתלמידים
- הכשרת מורים לתיווך יצרה שינוי בפרופיל התיווך של המורים

תודה על ההקשבה !
